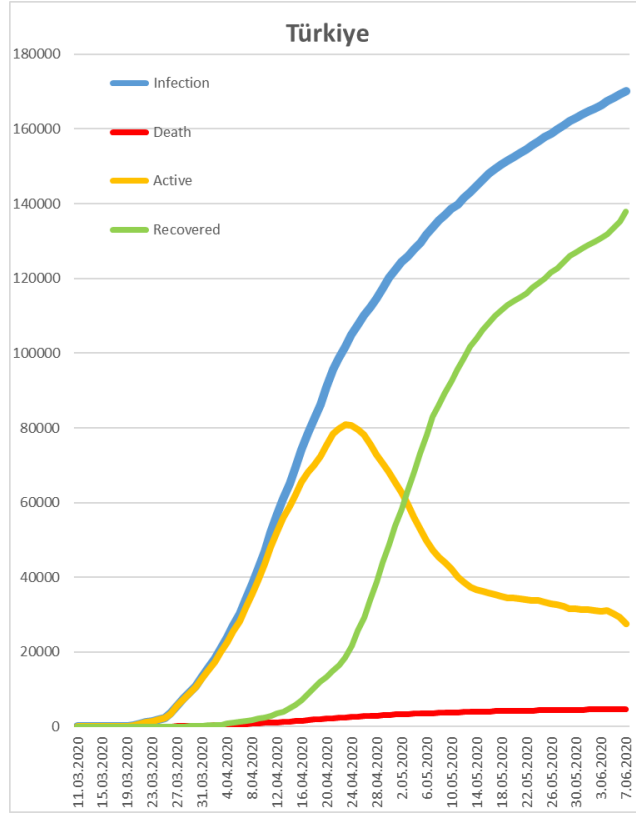

Aşağıdaki grafikte, Türkiye'deki yeni tip corona virüs yayılımına ilişkin grafik yer almaktadır. Ülke analizlerinde grafikler için kullanılan mavi renk toplam vaka sayısını, kırmızı renk toplam ölüm sayısını, sarı renk mevcut (aktif) vaka sayısını ve yeşil renk ise toplam iyileşme sayılarını göstermektedir. Bu renk kodlaması, daha sonra yayımlanacak diğer ülke analizleri için de geçerli olacaktır.

Yandaki grafikten de görüleceği üzere Türkiye için ilk vakalar 2020 Mart ayının ikinci yarısında başlamış ve ardından oldukça dik bir açıyla yükselmiştir. Yapılan incelemelerde, şeffaf veri akışı olan tüm ülkelerde benzer bir hızlı yükseliş trendi görülmüştür.

Tablodaki mavi vaka sayısı ve yeşil iyileşme trendi genellikle birbirine paralel gitmektedir. Bu zaten beklenen bir durumdur ve her iki çizgide de dalgalanmaların olmaması aslında sürecin beklendiği gibi (sağlık yöneticilerinin söylemiyle kontrol altında) yürüdüğünü göstermektedir. Tüm çizgilerin düzgün şekilde gitmesi iyi bir durumdur ve çok az sayıda ülkede böyle bir durum gözlenmektedir. Bir çok ülkede yayılım sürecinde beklenmedik dalgalanmalar oluşmaktadır.

Grafikte en önemli çizgi, sanılanın aksine mavi toplam vaka çizgisi değil, sarı aktif vaka

çizgisidir. Tepe noktaları, kırılma noktaları ve plato oluşumları gibi bir çok durum, aktif vaka sayısı üzerinden hesaplanırsa daha iyi sonuçlar elde edilmektedir. Aktif vaka sayısını incelediğimizde, hastalığın çok yayıldığı tepe noktası yaklaşık 80 bin seviyelerinde oluşmuştur. Bu, Türk Sağlık Sisteminin taşıyabileceği bir sayı olduğu için sistemsel bir tıkanıklık ile karşılaşılmağıdır. Bu durum, aynı zamanda ölüm sayılarının az olmasına da yardımcı olmaktadır. Bir çok ülkede, sağlık sisteminin taşıyabileceğinden çok daha fazla sayıda aktif vaka sayısı ile karşılaşılması ve bunun sonucu olarak yoğun bakım, hasta yatağı, sağlık donanımı ve tüketim malzemelerinde tedarik zaafı oluşmuştur. Bu durum küresel salgının ortaya çıkardığı paniği artırırken, ölümlerin fazlaşmasına da sebep olabilmektedir. Bununla birlikte, ülkelerdeki ölüm sayılarını etkileyen farklı tıbbi, genetik, demografik veya iklimsel faktörler de olabilir ve bu konularda araştırmalar yürütülmektedir.

Aktif vaka sayısını gösteren sarı çizgi incelendiğinde, birkaç önemli nokta göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki tepe noktası oluşumudur ve Türkiye için 2020 Nisan ayının sonlarına doğru gerçekleşmeye başlamıştır. İkinci önemli nokta, inişin yataylaşmaya başladığı noktadır. Bu da Mayıs ayı başlarında gerçekleşmeye başlamış ve bir süre devam etmiştir. Nihayet üçüncü önemli nokta, hızlı düşüşe yeniden başlanan noktadır ve bu nokta, aslında salgının kontrol altına alındığını gösterebilir. Bu durum Türkiye için Haziran başında gerçekleşmektedir.

Grafikte yer alan mavi, yeşil ve kırmızı çizgiler sürekli olarak yukarı yönlüdür. Bunun sebebi, toplam vaka, iyileşme veya ölüm sayılarında ters yönlü hareket olamamasıdır. Bununla birlikte bazı ülkelerde bu çizgilerde anlık ters yönlü hareketler olmuştur ve bunlar sadece hata bildirimini veya düzeltmedir.